

- удосконалювати структуру аналізу стану підприємства, залежно від мети та змісту роботи на кожному етапі;
- працювати над методикою форм фінансової звітності, що дозволить підвищити її аналітичні можливості та реальність оцінки майна;
- розробляти методику комплексної бальної оцінки фінансового стану підприємства, яка б дозволила проаналізувати стан підприємства за оптимальною сукупністю фінансових показників та коефіцієнтів;
- удосконалювати теоретичні засади формування та реалізації інформаційної системи підприємства;
- переглянути і доопрацювати нормативні акти, які розкривають методики аналізу фінансового стану підприємства;
- удосконалювати форми і методи фінансового забезпечення функціонування підприємства, тобто пошук нових ефективних шляхів фінансової діяльності;
- адаптувати методики аналізу до сучасних економіко-правових умов.

Отже, у ході аналізу фінансового стану підприємства можуть використовуватися найрізноманітніші прийоми, методи та моделі аналізу, їхня кількість та широта застосування залежать від конкретних цілей аналізу та визначаються його завданнями в кожному конкретному випадку.

Література

1. Денисенко М. П. Основні показники оцінки фінансового стану підприємств / М.П. Денисенко, О. В. Зазимко // Агросвіт. – 2015. – №10. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.agrosvit.info/pdf/10_2015/10.pdf.
2. Коломієць Н. О. Методологічні аспекти оцінки фінансового стану як основи ефективного управління підприємством / Н. О. Коломієць, В. М. Павліченко, О.П. Коломієць // Вісник ХНТУСГ. – 2017. – №185. – С. 223-230. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.agrosvit.info/pdf/10_2015/10.pdf.
3. Поддєрьогін А. М. Фінансовий менеджмент: [підручник] / Под ред. проф. А.М. Поддєрьогіна. – К. : КНЕУ, 2005. – 536 с.
4. Подольська В. О. Фінансовий аналіз: [навчальний посібник] / В. О. Подольська, О.В. Ярш. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 488 с.

УДК 336.71

ГЛАДИНЕЦЬ Н. Ю.
Мукачівський державний університет

ОЦІНКА КРЕДИТНОГО РИЗИКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Прийняття ризиків є невід’ємною частиною банківської діяльності, тому ефективна організація процесу керування ризиками є однією із ключових конкурентних переваг будь-якого банку. При цьому, одним з основних ризиків, властивих операціям банку, є кредитний ризик, тобто ризик того, що одна сторона не зможе виконати свої зобов’язання за фінансовим інструментом і, як наслідок, інша сторона зазнає фінансових збитків. Відповідно, управління цим видом ризику відіграє важливу роль у забезпеченні ефективності кредитної діяльності та кредитних операцій банківських установ.

Якщо проаналізувати динаміку наданих кредитів, резервів за активними операціями банків та темпів зростання простроченої кредитної заборгованості, то можна зробити висновок про те, що обсяг простроченої заборгованості банківської системи кожен рік зростає. Так, станом на 01.12.2017 р. частка простроченої заборгованості у сукупному обсязі наданих кредитів склала 29,2%.

Негативна ситуація з випередженням темпами зростання проблемних кредитів динаміки нарощення обсягів кредитування в національній та іноземній валюті зберігалася в економіці України упродовж останніх років. Вона зумовлювала погіршення якості кредитного портфеля банків України, збільшення в його структурі частки проблемних кредитів. Питома вага непрацюючих кредитів в кредитному портфелі банків станом на 01.12.2017 р. становила 54,9%, або 580,5 млрд. грн. (порівняно з 53,99% та 444,7 млрд. грн. на 01.12.2017 р.). Найбільше погіршилася якість кредитів в іноземній валюті – зростання обсягів непрацюючих кредитів за підсумками 2017 року становило 62,2 млрд. доларів.

Найбільшу частку в загальній структурі простроченої заборгованості становить заборгованість суб'єктів господарювання, що пояснюється більшими обсягами їх кредитування. Так, частка прострочених (непрацюючих) кредитів, наданих суб'єктам господарювання, на 01.12.2017 року становила 85% в загальній сумі прострочених кредитів (або 56,46% кредитів, наданих суб'єктам господарювання (див. рис. 1)), а за кредитами, наданими фізичним особам, – 15% (52,04% кредитів, наданих фізичним особам), тоді як на початку 2017 року ці частки дорівнювали відповідно 78 % і 22%.

Зауважимо, що, упродовж 2017 року спостерігається скорочення простроченої заборгованості за кредитами, наданими фізичним особам (див. рис. 2). Проте, згідно із даними Національного банку України, темпи зміни прострочених кредитів за вимогами банківських установ у іноземній валюті були значно вищими, порівняно із заборгованістю у гривнях.

Це пояснюється, насамперед, посиленням девальваційних процесів при значному питомому рівні кредитів, наданих у іноземній валюті фізичним особам, котрі не мають валютних надходжень і боргове навантаження яких унаслідок знецінення гривні збільшується.

Через високі ризики неповернення кредитів і значний накопичений портфель проблемної заборгованості банки переважно фокусувалися на: реструктуризації боргів (через продовження термінів кредитів, перегляд процентної ставки тощо); збереженні конструктивних відносин з наявними кредитоспроможними позичальниками; переуступленні та продажі проблемних активів.

Девальвація гривні призвела до проблем з обслуговуванням валютних кредитів позичальниками, які не мають власної валютної виручки. З метою поліпшення ситуації багато банків почали реалізацію програм з реструктуризації валютних кредитів. Результатом цього є те, що на сьогодні банківська система України характеризується низькою якістю та дисбалансом структури кредитного портфеля та кредитних операцій.

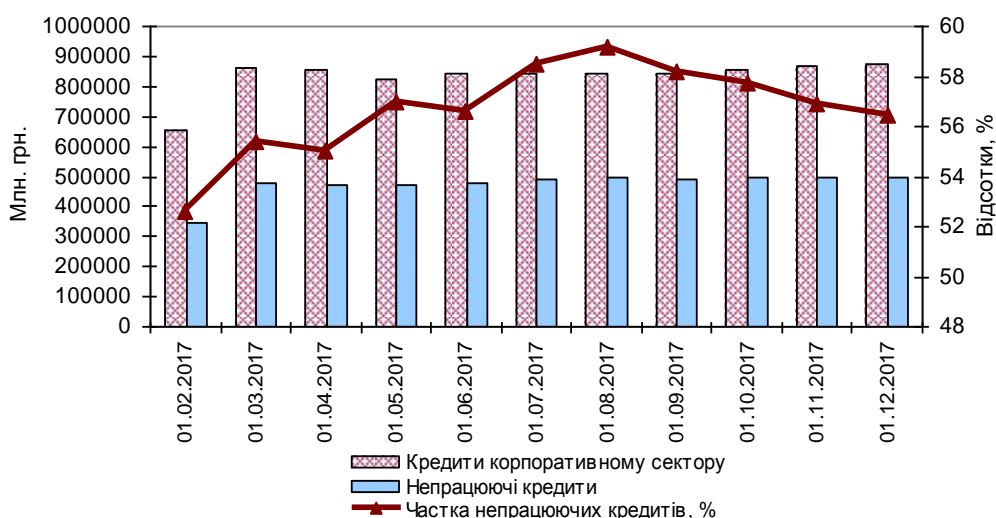

Рис. 1. Динаміка кредитів, наданих корпоративному сектору, непрацюючих кредитів (ліва шкала), млн. грн. та частка непрацюючих кредитів (права шкала) з 01.02.2017 по 01.12.2017 рр., %

Джерело: побудовано за даними [1].

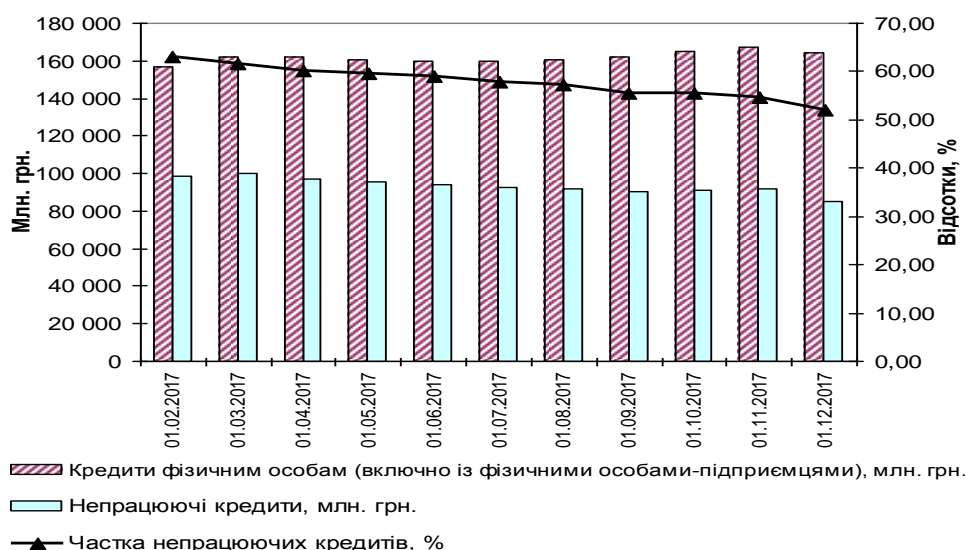

Рис. 2. Динаміка кредитів, наданих фізичним особам, непрацюючих кредитів (ліва шкала), млн. грн. та частка непрацюючих кредитів (права шкала) з 01.02.2017 по 01.12.2017 рр., %

Джерело: побудовано за даними [1].

Практичні аспекти діяльності українських банків демонструють недостатню занепокоєність управлінського складу вітчизняних комерційних фінансово-кредитних установ до можливості масового неповернення наданих кредитів, а, як наслідок, нарощування обсягів кредитної заборгованості в кредитному портфелі банків.

Разом з тим багато у чому сьогоднішня ситуація на фінансових ринках країни демонструє аналогічну ситуацію тій, що існувала у 2007 р., – поступове нарощування обсягів споживчого кредитування. Це зумовлює найбільшу загрозу виникнення проблеми масового неповернення кредитів, нестабільного курсу гривні, внаслідок чого населення починає у надвеликих обсягах переводити свої заощадження в іноземну валюту, що також сприяє розвитку кризових явищ в економіці; неадекватна депозитна політика банків тощо. Все це вказує на необхідність вжиття рішучих та ефективних заходів для зниження кредитних і ринкових ризиків банків та підтримання їх фінансової стійкості.

Наслідком зазначених негативних змін є стрімке зростання обсягу прострочених кредитів у загальній структурі вимог банківських установ за наданими позиками. При чому, динаміка питомої ваги ненадійних кредитів демонструє чітку тенденцію до зростання, хоча обсяги кредитування, як національній, так і в іноземній валюті, поступово скорочуються. Це свідчить про загальне погіршення якості кредитного портфеля банківської системи України та зростання відповідного кредитного ризику.

Виходячи з цього, виникає проблема у створенні та впровадженні банками України ефективних методів управління кредитним ризиком.

Кредитні ризики несуть в собі найбільшу небезпеку для комерційних банків у контексті забезпечення та збереження їх фінансової стійкості, тому впровадження нових, більш ефективних методів оцінки, управління, а відтак, попередження кредитних ризиків має стати пріоритетним напрямком розвитку банківської системи. При цьому основною характеристикою, що має охоплювати ці методи, можна вважати превентивність їх впровадження та дії для попередження втрати банками своєї фінансової стійкості під впливом майбутніх світових кризових явищ.

Література

1. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798

УДК 336.221.4

МИХАЛЬЧИНЕЦЬ Г. Т., ПАПШ О.
Мукачівський державний університет

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі розвитку економіки існує значна необхідність перерозподілу капіталу. Вітчизняні підприємництва все частіше стикаються із проблемою нестачі грошових коштів, необхідних для розвитку своєї діяльності. Інвестиційні кредити комерційних банків є одним із основних джерел подолання проблеми. Однак для банків і підприємств існують великі ризики втрати грошових коштів у зв'язку з наростаючими фінансовими проблемами як у світовій, так і у вітчизняній економіці. Тому дослідження сучасного стану банківського інвестиційного кредитування є важливим і надзвичайно актуальним.

Інвестиційний кредит має створювати сприятливі умови для розвитку всіх сфер і галузей національної економіки України. Він є важливим джерелом капітальних вкладень, тому традиційно йому надається важлива роль у реконструкції економіки та інвестиційної діяльності. На відміну від інших джерел фінансування інвестиційних проєктів, важлива роль належить банківським інвестиціям [1, с. 272].

Сьогодні в Україні строк інвестиційного кредиту залежить від ряду факторів: цільове призначення кредиту; «довжини» кредитних ресурсів;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>